

Rijksuniversiteit Groningen
College van bestuur
Postbus 72
9700 AB GRONINGEN

Besluit **Besluit strekkende tot een positieve beoordeling van een aanvraag om accreditatie van de opleiding wo-master European Law van de Rijksuniversiteit Groningen**

Algemene gegevens:

datum	Naam instelling	: Rijksuniversiteit Groningen
29 februari 2012	Naam opleiding	: wo-master European Law (60 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	: 7 maart 2011
Definitief besluit	Variant opleiding	: voltijd
accreditatie wo-master	Locatie opleiding	: Groningen
European Law van de	Naam VBI	: Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
Rijksuniversiteit Groningen	Datum visitatie	: 19 t/m 21 oktober 2010
(#4972)	Datum VBI-rapport	: februari 2011
uw kenmerk		
ABJZ 11/03008		

Beoordelingskader:

ons kenmerk NVAO/20120581/ND
bijlage 1
Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs [wo-master] van de NVAO (Accreditatiekader; Stcr. 2003, 120). Op grond van het toepasselijke Accreditatiekader wordt een opleiding beoordeeld aan de hand van zes onderwerpen, te weten: doelstellingen opleiding, programma, inzet van personeel, voorzieningen, interne kwaliteitszorg en resultaten.

Aanvullend:

Op 27 oktober 2011 heeft de NVAO bij de instelling aanvullende informatie opgevraagd ten aanzien van het aantal contacturen en studie-uren van de studenten, de kwantiteit van het personeel, het gerealiseerd niveau en het onderwijsrendement. De informatie hieromtrent heeft de NVAO op 2 februari 2012 bij e-mail ontvangen van de instelling en heeft zij bij de desbetreffende facetten in haar oordeelvorming betrokken.

Voorts heeft overleg plaatsgevonden over de uitkomsten van de beoordeling van het cluster Rechtsgeleerdheid op 3 november 2011 (met de visitatiecommissie), 19 december 2011 (met het disciplineoverleg) en 1 februari 2012 (rectorenoverleg). De uitkomsten van de diverse overleggen heeft de NVAO eveneens meegenomen in de besluitvorming.

Uit deze overleggen is de NVAO gebleken dat de opleidingen en de instellingen de hen betreffende opmerkingen en aanbevelingen van de visitatiepanels ter harte nemen. Dat geldt in het bijzonder het studiesucces, dat bij vrijwel alle opleidingen een aandachtspunt is. Ook is uit de visitatierapporten en de genoemde overleggen gebleken dat de opleidingen maatregelen nemen en gaan nemen om de hen betreffende aandachtspunten te adresseren. De visitatiepanels spreken hierover hun vertrouwen uit. De NVAO deelt dit.

Pagina 2 van 10 Om het vertrouwen verder te schragen, is met de rectoren van de desbetreffende universiteiten afgesproken dat de NVAO zal kunnen beschikken over de rapportages van de instellingen in het kader van de af te sluiten prestatieafspraken met de staatssecretaris. Deze prestatieafspraken betreffen ook het studiesucces van het onderwijsaanbod van de instelling. De NVAO adviseert de instelling om in deze rapportages ook te betrekken de opmerkingen van het panel rond het opleidingsprogramma. Dat is immers in belangrijke mate medebepalend voor het studiesucces.

Samenstelling QANU-panel:

Voorzitter:

- prof. dr. J.W. Zwemmer: emeritus hoogleraar Belastingrecht, Universiteit van Amsterdam;

Leden:

- prof. dr. C.M. Cappon; bijzonder hoogleraar Geschiedenis van het Notariaat, Universiteit van Amsterdam;
- prof. mr. N. Frenk; bijzonder hoogleraar Aansprakelijkheid en verzekeringsrecht, Vrije Universiteit;
- prof. mr. J.G.J. Rinkes; hoogleraar Privaatrecht, Open Universiteit Nederland te Heerlen; bijzonder hoogleraar Europees Consumentenrecht, Maastricht University;
- prof. dr. J.W.F. van Tartwijk; hoogleraar Toegepaste onderwijskunde, Universiteit Utrecht;
- I.M. Beulen LL.B.: student Ma Nederlands Recht, Radboud Universiteit Nijmegen.

Bevindingen:

Doelstellingen opleiding

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel heeft de eindkwalificaties van de masteropleiding vergeleken met het domeinspecifiek referentiekader dat is vastgesteld in het kader van de evaluatie van de opleidingen Rechtsgeleerdheid. Het panel heeft vastgesteld dat deze eisen voldoende herkenbaar terugkeren in de eindkwalificaties van de opleiding. De eindkwalificaties op het gebied van kennis en inzicht gaan in op grondige kennis van en inzicht in het de belangrijkste aspecten van het betreffende rechtsgebied. Het panel heeft vastgesteld dat een belangrijk deel van de eindkwalificaties van de masteropleiding inzake vaardigheden en attitude elkaar overlappen. Het panel heeft vastgesteld dat ook deze eindkwalificaties voldoende overeenkomen met de eindtermen in het referentiekader. Het panel heeft vastgesteld dat voor de opleiding eindkwalificaties zijn geformuleerd op het gebied van studie- en beroepsoriëntatie. Op basis van de bestudering van het curriculum heeft de panel echter ook vastgesteld dat deze eindkwalificaties slechts in beperkte mate in het programma terugkeren. Het panel is van mening dat de formulering van deze eindkwalificaties breed is, waardoor ze lastig te toetsen zijn en de feitelijke invulling ervan in het programma onvoldoende uit de verf komt. Het panel adviseert de faculteit om deze eindkwalificaties als algemene doelstellingen te formuleren.

Het panel heeft de eindkwalificaties van de masteropleiding bestudeerd. Het panel heeft vastgesteld dat de eindkwalificaties in voldoende mate aansluiten bij de Dublin descriptoren. Afgestudeerde masterstudenten beschikken over grondige kennis van en inzicht in het betreffende rechtsgebied. Daarnaast weerspiegelen de eindkwalificaties van de masteropleidingen de (toenemende) zelfstandigheid die van masterstudenten wordt verwacht, zoals het zelfstandig informatie kunnen verzamelen, beoordelen en toepassen om een complex vraagstuk op te lossen. Ook wordt van masterstudenten verwacht dat zij

Pagina 3 van 10 zelfstandig juridisch wetenschappelijk onderzoek kunnen uitvoeren. Het panel merkt hierbij wel op dat de eindkwalificaties op het gebied van Studie- en Beroepsoriëntatie een wat beperkte invulling van de Dublin descriptor inzake leervaardigheden zijn. Het panel is van mening dat de formulering van deze eindkwalificaties te breed is en adviseert de faculteit om deze te formuleren als algemene doelstellingen.

Het panel heeft de eindkwalificaties van de masteropleiding bestudeerd vanuit de betreffende oriëntatie. Het panel stelt vast dat de eindkwalificaties van de opleiding in voldoende mate zijn ontleend aan de eisen van de internationale wetenschapsbeoefening en dat zij aansluiten op de relevante beroepspraktijk. Het panel concludeert dat de eindkwalificaties van de masteropleiding academisch georiënteerd zijn en expliciet verwijzen naar aspecten van wetenschappelijke vorming. De masteropleiding beoogt studenten in staat te stellen zelfstandig wetenschappelijk juridisch onderzoek uit te voeren, deel te nemen aan het wetenschappelijke debat met betrekking tot het gekozen domein en een complex betoog mondeling en schriftelijk over te brengen. Ook heeft het panel vastgesteld dat de masteropleiding, in combinatie met een bacheloropleiding die aan de wettelijke inhoudelijke eisen voldoet, civiel effect oplevert.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'doelstellingen opleiding' als voldoende.

Programma

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel heeft vastgesteld dat in het masteronderwijs voldoende aandacht is voor de praktijk van de relevante beroepen. Het panel waardeert het inzetten van (gast)docenten om studenten te enthousiasmeren voor de beroepspraktijk. Het panel heeft vastgesteld dat in het onderwijs gebruik wordt gemaakt van actuele wetenschappelijke literatuur en degelijke handboeken. Volgens het panel wordt het verwerven van onderzoeksvaardigheden voldoende gewaarborgd door de (verplichte) seminars en de scriptie. Het panel adviseert om de aandacht voor mondelinge vaardigheden sterker aan te zetten, mede met het oog op de voorbereiding op de beroepspraktijk.

Het panel heeft het overzicht bestudeerd waarin de eindkwalificaties aan het programma wordt gekoppeld, het studiemateriaal en de verschillende vakomschrijvingen bekeken en stelt op grond daarvan vast dat het programma in voldoende mate de studenten de mogelijkheid biedt om de eindkwalificaties te bereiken. Het panel is van mening dat de kenniscomponent stevig is ingebed in het programma. Daarnaast waardeert het panel de specifieke aandacht voor (onderzoeks)vaardigheden in de seminar vakken. Het panel heeft vastgesteld dat niet voor alle vakken concrete leerdoelen zijn geformuleerd. Voor de verschillende vakken is wel een beschrijving van de inhoud en de werkwijze beschikbaar. Het panel adviseert de opleiding om deze beschrijving als uitgangspunt te nemen voor de formulering van concrete, toetsbare leerdoelen. Naar het oordeel van het panel verdient dit prioriteit. Alleen op deze wijze kan de afstemming van het programma met de eindkwalificaties goed worden bewaakt.

Pagina 4 van 10 Het panel stelt vast dat het programma voldoende samenhangend is. In algemene zin geldt dat de masteropleiding voortbouwt op de bacheloropleiding. De masteropleiding heeft een herkenbare opbouw, bestaande uit verplichte vakken, keuzevakken, de seminar vakken en de masterscriptie. Het panel merkt hierbij op dat het formuleren van leerdoelen per vak de samenhang in het programma voor studenten nog meer inzichtelijk kan maken. Het panel ondersteunt het voornemen van de opleiding European Law het aantal keuzevakken te beperken om de inhoudelijke samenhang te verstevigen.

Het panel constateert dat factoren die de studievoortgang belemmeren zoveel mogelijk worden weggelaten. In vakevaluaties wordt structureel gevraagd naar studielast. Ook stelt het panel vast dat de studenten een positief oordeel geven over de studeerbaarheid van de opleiding en dat het programma geen echte struikelvakken kennen. Het aantal contacturen verschilt per masteropleiding. Van de Engelstalige masteropleidingen krijgen de studenten European Law met 132 uur de meeste colleges. Het panel is positief over de begeleiding bij het scriptietraject. De faculteit heeft een omvangrijk aanbod aan scriptiebegeleiding, dat naast de reguliere begeleiding van de eigen docent bestaat uit het verplichte scriptievoorbereidingstraject en het virtuele aanbod van het Forum Scriptorum. Hiermee kan een belangrijke bijdrage geleverd worden aan voorkomen van studievertraging.

De masteropleiding richt zich in de eerste instantie op studenten afkomstig van buiten de RUG. Het overgrote deel van de studenten is afkomstig uit het buitenland. Het panel stelt vast dat het programma qua inhoud en niveau aansluit bij de kwalificaties van instromende studenten. Het panel is positief over de diplomawaardering en de toets van de toelatingscriteria die door de faculteit wordt uitgevoerd bij alle internationale studenten. Het panel is van mening dat de faculteit voldoende voorlichting geeft over de Engelstalige masteropleidingen.

Het programma van de masteropleiding European Law omvat 60 EC.

Het panel constateert dat de faculteit geen expliciet didactisch concept heeft geformuleerd. Het panel is van mening dat het formuleren van een didactisch concept een belangrijke bijdrage kan leveren aan de structuur en samenhang van de programma's. Het panel spreekt haar waardering uit voor het seminar als werkvorm in de masteropleiding. Deze werkvorm doet een beroep op de zelfstandigheid van de studenten en creëert interactie tussen studenten en docenten. Daarnaast bereidt het seminar de studenten voor op de scriptie en draagt het bij aan de academische vorming van studenten. In de Engelstalige masteropleidingen wordt vrij veel gebruik gemaakt van hoorcolleges. Bij sommige kleinere masteropleidingen krijgen deze hoorcolleges door het geringe aantal studenten automatisch een wat meer interactief karakter. Het panel heeft de indruk dat de mate van interactiviteit afhangt van de individuele docent. Het panel adviseert het interactieve karakter van het programma goed te bewaken en hier middels passende werkvormen structureel aandacht aan te besteden. Daarnaast adviseert het panel de faculteit een didactische visie te ontwikkelen voor de masterprogramma.

Het panel heeft de informatie met betrekking tot de beoordeling en toetsing bestudeerd, en heeft vastgesteld dat de opleiding gekozen hebben voor adequate toetsvormen. Het panel heeft tijdens het bezoek kennis genomen van tentamens en stelt op basis hiervan vast dat de kwaliteit en het niveau van de toetsen voldoende is. Het panel is van mening dat de toetsvormen over het algemeen aansluiten bij de eindkwalificaties van de cursussen en

Pagina 5 van 10 passen bij de werkvormen. Het panel heeft vastgesteld dat de toetsvormen van de masteropleiding aansluiten bij de eindkwalificaties van de opleiding. Vaardigheden op het gebied van mondeling presenteren worden echter slechts beperkt getoetst. Het panel adviseert de masteropleiding hier bijzondere aandacht aan te geven. In dit kader stelt het panel ook vast dat de masterscriptie geen mondelinge verdediging kent. Ondanks dat het panel zich realiseert dat een verdediging lastiger te organiseren is met buitenlandse studenten, adviseert de faculteit de mogelijkheid te onderzoeken een mondelinge verdediging in te voeren. Daarnaast constateert het panel dat de masterscripties door slechts één docent beoordeeld worden. Het panel is van mening dat bij de beoordeling van afstudeerwerken altijd een tweede docent betrokken moeten worden. Daarnaast adviseert het panel het gebruik van het beoordelingsformulier verplicht te stellen. Hiermee wordt niet alleen de objectiviteit van de beoordeling vergroot maar wordt ook inzichtelijk hoe de beoordeling van de scriptie tot stand is gekomen.

Aanvullende informatie:

De master European Law kent 158 contacturen (132 uur hc, 26 uur wg) en 1018 zelfstudie-uren. Daarnaast zijn er 504 uur voor de thesis. De twee verplichte keuzevakken zijn ieder opgenomen als 14 uur hoorcollege.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'programma' als voldoende. Wel wijst de NVAO nadrukkelijk op de punten die het panel noemt ten aanzien van het sterker aanzetten van de mondelinge vaardigheden in het programma, het interactieve karakter van het programma, het prioritaire aandacht geven aan het formuleren van concrete, toetsbare leerdoelen en het formuleren van een expliciet didactisch concept.

Inzet van personeel

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het merendeel van de leden van de wetenschappelijke staf is gepromoveerd. Het panel concludeert tevens dat het onderwijs wordt verzorgd door onderzoekers die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het vakgebied. Het panel waardeert de manier waarop de opleidingen aansluiting zoekt bij de praktijk door gastdocenten uit het werkveld in te zetten. Het panel heeft vastgesteld dat deze docenten zich betrokken voelen bij de opleiding, en ook zeer benaderbaar zijn voor studenten.

De staf/studentratio was 1:52 in jaar 2008/2009. Het panel is van mening dat bij de bezochte opleiding voldoende staf aanwezig is om de opleiding met de gewenste kwaliteit te verzorgen. Het panel vindt het wenselijk om te streven naar een gunstiger staf-studentratio, maar heeft mede door de gesprekken met de studenten en docenten van de opleiding kunnen vaststellen dat de huidige ratio geen negatieve invloed heeft op de kwaliteit van de opleiding. Het heeft vastgesteld dat ondanks de grote complexiteit van het onderwijsprogramma het onderwijs goed georganiseerd is. Het panel concludeert dat de goed gefaciliteerde onderwijsadministratie in belangrijke mate bijdraagt aan het hanteerbaar houden van de werkdruk voor docenten.

Pagina 6 van 10 Het panel vindt dat de opleiding voldoende aandacht besteedt aan de didactische ontwikkeling van docenten, middels de Basiskwalificatie Onderwijs (BKO), aanvullende cursussen, vakevaluaties en ontwikkelingsgesprekken. Ook de studenten zijn over het algemeen tevreden over de inhoudelijke kwaliteiten en de toegankelijkheid van de docenten.

Aanvullende informatie:

Het personeel is ondergebracht in discipline gerelateerde vakgroepen. Vrijwel alle disciplines komen in alle opleidingen aan bod, waardoor de vakgroepen voor het overgrote deel van hun onderwijsinspanning in meerdere opleidingen participeren. De faculteit hanteert een allocatiemodel dat hoofdzakelijk gebaseerd is op de door een vakgroep verrichte onderwijsinspanning. Deze onderwijsinspanning is afhankelijk van het aantal studenten dat in het onderwijs participeert, ongeacht welke opleiding zij volgen. Door het allocatiemodel wordt het personeel naar rato van onderwijsinspanning over de vakgroepen verdeeld. Hierdoor is de toewijzing van personeel aan een specifieke opleiding gerelateerd aan de feitelijke onderwijsinspanningen voor een opleiding. De algemene student-stafratio is derhalve representatief voor alle opleidingen.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport en de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'inzet van personeel' als voldoende.

Voorzieningen

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel is van oordeel dat de opleiding beschikt over voldoende materiële voorzieningen, waardoor het mogelijk is om het programma uit te voeren. Op basis van de beschrijving in de zelfevaluatierapport en de rondleiding tijdens het bezoek concludeert het panel dat op het moment van de visitatie voldoende onderwijsruimten, collegezalen en studieplekken aanwezig waren. Het panel waardeert de activiteiten van de bibliotheek met betrekking tot de scriptieondersteuning. Het heeft met waardering kennisgenomen van het scriptiepracticum en de digitale ondersteuning voor studenten die met hun scriptie bezig zijn. Het panel heeft geconstateerd dat binnen de opleiding goed gebruik wordt gemaakt van de elektronische leeromgeving.

Het panel heeft vastgesteld dat studenten in het algemeen tevreden te zijn over de studiebegeleiding en studieadvies die zij ontvangen. Het panel is positief over de begeleidingsstructuur tijdens de scriptiefase in de masteropleiding, waarin niet alleen goede inhoudelijke begeleiding deel van uitmaakt, maar ook de voortgang wordt bewaakt. Het panel spreekt zijn waardering uit voor het International Office en de wijze waarop zij haar taken uitvoert. De internationale studenten zijn zeer enthousiast over de betrokkenheid en inzet van de medewerkers van het International Office, zowel voorafgaande als tijdens hun verblijf in Groningen. Het panel is er van overtuigd dat internationale studenten kunnen rekenen op een goede ontvangst in de stad en op de faculteit.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

Pagina 7 van 10 De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'voorzieningen' als voldoende.

Interne kwaliteitszorg

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De kwaliteit van onderwijs wordt periodiek getoetst, waarbij de vakgroepen en de directeur onderwijs de uitkomsten actief volgen. Het panel adviseert de opleiding streefdoelen te formuleren, zodat de kwaliteitsverbetering van de opleiding meer systematisch kan worden aangepakt. Het panel heeft uit de gesprekken met studenten, docenten en de opleidingscommissie geconcludeerd dat de evaluaties geformaliseerd en gestructureerd worden uitgevoerd. De directeur onderwijs heeft structureel zicht op de resultaten daarvan en onderneemt indien nodig actie. Het panel vindt het positief dat de vakevaluaties altijd worden afgesloten met nabespreking met docenten, studenten en de directeur onderwijs. Het waardeert de mogelijkheid die studenten geboden wordt via Blackboard voor ieder vak een korte evaluatielijst in te vullen.

Het panel heeft vastgesteld dat de resultaten van de verschillende evaluaties leiden tot concrete verbetermaatregelen wanneer daartoe aanleiding is. Het heeft kennisgenomen van de verschillende voorbeelden van maatregelen die zijn genomen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, zoals concrete aanpassingen in literatuur, vakomschrijving en werkwijze van een vak en de toegenomen aandacht voor het scriptietraject in de masteropleiding. Het panel is van mening dat er wordt geluisterd naar de punten die de opleidingscommissie inbrengt op basis van signalen die ze ontvangt. Het panel is echter van mening dat de terugkoppeling over de genomen richting de opleidingscommissie en richting de studenten beter kan.

Op basis van de gesprekken die zijn gevoerd met studenten en docenten heeft het panel vastgesteld dat voor alle opleidingen geldt dat medewerkers en studenten betrokken zijn bij de kwaliteitszorg van hun opleiding. Niet alleen zijn de studentleden actief in de opleidingscommissie(OLC), ook nemen zij deel aan evaluatiegesprekken en zijn zij afgevaardigd in de facultaire commissie Kwaliteitszorg. Het panel constateert wel dat de OLC vooral reactief te werk gaat. Het panel waardeert het dat de faculteit de OLC's beter wil toerusten op haar taken. Wat betreft de betrokkenheid van het beroepenveld bij de interne kwaliteitszorg ziet het panel mogelijkheden voor verbetering.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'interne kwaliteitszorg' als voldoende.

Resultaten

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel stelt vast dat het niveau en de kwaliteit van de afstudeerscripties voldoende zijn. Het panel kon zich vinden in de beoordelingen van de masterscripties. De cijfers die de commissieleden hebben toegekend aan de scripties komen overeen met de cijfers van de scriptiebegeleiders. De scripties kennen over het algemeen een duidelijke probleemstelling en zijn logisch en consistent opgebouwd. Ook wordt de gekozen werkwijze verantwoord en

Pagina 8 van 10 volgen de conclusies voort uit het gepresenteerde materiaal. Ook het taalgebruik is in de meeste gevallen van voldoende niveau. Het panel adviseert de opleiding bij de beoordeling van de masterscripties het gebruik van het beschikbare beoordelingsformulier verplicht te stellen. Dit verhoogt de transparantie naar de studenten over de totstandkoming van het cijfer. Daarnaast adviseert het panel de faculteit om de masterscripties door een tweede beoordelaar te laten lezen en beoordelen. Hiermee wordt de objectiviteit van de beoordeling vergroot. De laatste aanbeveling betreft het invoeren van een verdediging bij de masterscriptie.

Het panel stelt vast dat de masteropleiding de streefcijfers niet realiseert. Het panel is van mening dat de faculteit uitgebreide maatregelen neemt om studenten vooral in afstudeerproces te begeleiden. Het panel spreekt zijn waardering uit voor het verplichte scriptievoorbereidingstraject en het facultatieve aanbod van het Forum Scriptorum (virtuele scriptieondersteuning van het schrijfcentrum van de faculteit). Internationale studenten zeer tevreden zijn over de ontvangst in Groningen en de begeleiding die zij ontvangen. Het panel heeft vastgesteld dat studenten door de goede ontvangst en begeleiding nauwelijks opstart- en aanpassingsproblemen hebben en dus geen onnodige studievertraging oplopen.

Aanvullende informatie:

Het panel heeft twee scripties beoordeeld waarvan een met een laag en één met een laag en één met een hoog cijfer. Het gerealiseerde eindniveau dat tot uitdrukking kwam in de scripties was van voldoende niveau. De masterscripties voldeden aan het niveau dat het panel daarvan verwachtte. De masterstudenten beschikken aantoonbaar over de vereiste onderzoeksvaardigheden en de scripties bereiken een voldoende academisch niveau. Daarnaast kwamen de oordelen van de panelleden overeen met de oordelen die door de verschillende docenten waren toegekend.

Ten aanzien van het onderwijsrendement oordeelt het panel dat de rendementen laag zijn, maar dat zij geen uitzondering vormen op de rendementen van vergelijkbare opleidingen in Nederland. Het panel heeft geconcludeerd dat de faculteit zich bewust is van de lage rendementen en dat zij op diverse manieren actief en structureel maatregelen implementeert om de rendementen te verbeteren. Voor de afronding van de masteropleiding blijkt vooral de afronding van de scriptie bepalend te zijn. De faculteit doet er alles aan om studenten zo goed mogelijk te begeleiden in het afstudeerproces. Bijvoorbeeld begeleiding bij het schrijven en afronden van de scriptie middels het Forum Scriptorum: het schrijfcentrum voor scriptiestudenten van de faculteit.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport en de aanvullende informatie weliswaar uiterst matig maar op zich genoegzaam is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden. In elk geval vormen de lage onderwijsrendementen een knellend aandachtspunt voor de opleiding. De NVAO verwacht dan ook maatregelen ter bevordering van het studiesucces.

Niettegenstaande deze kritische kanttekening beoordeelt de NVAO het onderwerp 'resultaten' als voldoende. Hierbij weegt mee dat het panel van oordeel is dat de faculteit in voldoende mate actief beleid voert om de rendementen te verhogen.

Pagina 9 van 10 **Besluit:**

Op grond van het voorgaande besluit de NVAO dat accreditatie wordt verleend aan de wo-master European Law (60 ECTS; variant: voltijd; locatie: Groningen) van de Rijksuniversiteit Groningen te Groningen. Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen te Groningen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 7 februari 2012 naar voren te brengen. Bij brief van 27 februari 2012 heeft het college van bestuur van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Dit heeft niet geleid tot aanpassingen.

Dit besluit treedt in werking op 25 juli 2012 en is van kracht tot en met 24 juli 2018.

Den Haag, 29 februari 2012

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Pagina 10 van 10 **Bijlage: Overzicht van beoordelingen door het panel**

Onderwerp	Facet	Beoordeling door VBI
		<i>voltijd</i>
1. Doelstellingen	1.1 domeinspecifieke eisen	V
	1.2 niveau master	V
	1.3 oriëntatie wo	V
Beoordeling onderwerp		V
2. Programma	2.1 eisen wo	V
	2.2 relatie doelstellingen – programma	V
	2.3 samenhang programma	V
	2.4 studielast	V
	2.5 instroom	V
	2.6 duur	voldaan
	2.7 afstemming vormgeving en inhoud	V
	2.8 beoordeling en toetsing	V
Beoordeling onderwerp		V
3. Inzet personeel	3.1 eisen wo	V
	3.2 kwantiteit personeel	V
	3.3 kwaliteit personeel	V
Beoordeling onderwerp		V
4. Voorzieningen	4.1 materiële voorzieningen	V
	4.2 studiebegeleiding	G
Beoordeling onderwerp		V
5. Interne kwaliteitszorg	5.1 evaluatie resultaten	V
	5.2 maatregelen tot verbetering	V
	5.3 betrokkenheid medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	V
Beoordeling onderwerp		V
6. Resultaten	6.1 gerealiseerd niveau	V
	6.2 onderwijsrendement	V
Beoordeling onderwerp		V
Eindoordeel		Positief

De facetten krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E), met uitzondering van het facet "Duur" (2.6), waarvoor geldt: "voldaan" of "niet voldaan". De onderwerpen krijgen het oordeel voldoende of onvoldoende